

Становище

от проф. д-р Светла Къртева-Данчева

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор”

по обявения конкурс по шифър 2.1 – направление Филология

(Нова и съвременна арабска литература),

обявен в ДВ, бр. 24 от 16.03.2018 г.

Кандидатът за професор по нова и съвременна арабска литература доц. дфн Баян Айтмухаметовна Райханова отговаря на условията по чл. 29 от Закона за развитието на академичния състав в България, тъй като:

- Преподава в специалност „Арабистика” на СУ”Св. Кл. Охридски” от 1987 г. като щатен преподавател;
- Придобива научната степен „доктор” през 1986 г.
- От 1995 г. досега заема академичната длъжност „доцент”(съвременна арабска литература) в същата специалност на катедра „Арабистика и семитология”
- През 2017 г. придобива научната степен „доктор на науките”(съвременна арабска литература).

Доц . дфн Баян Райханова е един от малкото специалисти у нас по нова и съвременна арабска литература . Тя е автор на внушителна като обем и качество научна продукция – три монографии, три учебника и учебни помагала, 43 научни статии, 34 научни съобщения, множество художествени преводи, рецензии и др. публикувани в специализирани академични издания.

От тях 31 публикации са представени за участие в конкурса, като една от тях – монографията „Явления в арабската и ислямската култура”, е хабилитационният труд по този конкурс. Той се състои от увод, пет глави, заключение и библиография. В него задълбочено и компетентно са подложени на анализ най-новите тенденции в развитието на съвременната арабска поезия и проза. Открояват се най-значимите явления в

арабската литература и се представят теоретичните постановки на редица изтъкнати учени – арабисти. Засегнати са и въпроси, свързани с традиционните и иновативни методи на обучение по арабски език. Специално внимание се обръща на анализа на творбите на известни съвременни арабски художници, като се акцентира върху тяхната уникалност, породена въз основа на синтеза между ислямското декоративно изкуство и традициите на модерната европейска живопис. Изследването е приносно за българската арабистика и обосновава необходимостта от по-нататъшно задълбочено проучване на арабската и ислямската култура в тяхната уникална и динамична взаимовръзка.

Учебникът „Казахска граматика” включва подробно представяне на граматиката и лексиката на казахския език, както и адаптирани оригинални текстове, редица приложения под формата на таблици, и учебен речник. Той е пионерски по своя характер и е изключително полезен за студентите-тюрколози, изучаващи казахски език. Учебникът представлява интерес и за специалисти по алтайско езикознание.

Студиите и статиите, представени за конкурса, са задълбочени изследвания, в които доц. Райханова демонстрира характерната за нея аналитичност, съчетана с уменията за теоретизиране, от които прозира завидна ерудиция и изследователски опит.

Доц. Райханова е автор и на рецензии на няколко сериозни научни труда, сред които монография на британския учен Фабио Каяни, фундаментално изследване на руските ориенталисти Валерия Кирпиченко и Владимир Сафронов, две монографии на полската ориенталистка Барбара Михалак-Пикулска и др.

Изследванията на доц. Райханова са цитирани във впечатляващи по брой и научна стойност трудове на различни езици, което доказва техния принос както в национална, така и в международна академична среда.

Внимание заслужава и преподавателската дейност на доц. Райханова. В специалност Арабистика на СУ „Св. Кл. Охридски”тя чете лекции по нова арабска литература, съвременна арабска литература, арабски език, казахски език. Преподава арабски език и арабска литература и в други български и чужди университети, сред които Нов български университет, ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий” , ЮЗУ”Неофит Рилски”, Бергенски университет- Норвегия, Анабински държавен университет- Алжир и др.

Изнасяла е публични лекции в Университета „Ал-Кайруан” в Маракеш, Мароко, Таджикския национален университет в Душанбе, Дамаски университет-Сирия и др.

Доц.дфн Баян Райханова е участвала с доклади и научни съобщения в десетки национални и международни конференции в Европа, Близкия Изток и Средна Азия.

Впечатляващо е нейното участие и в международни научни проекти и други организационни дейности. Член е на няколко български и международни организации, сред които Консултативния съвет на Европейската асоциация по съвременна арабска литература; Съюза на преводачите в България; Европейския съюз на арабистите и ислямоведите и др.

Посочените дотук приноси и високо качество на научната, преподавателската и обществена дейност на доц. дфн Баян Райханова са свидетелство за нейния безспорен професионализъм и доказват, че тя напълно отговаря на изискванията за придобиване на академичната длъжност “професор” така, както са формулирани в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

Всичко това ми дава основание да предложа без колебание на научното жури да присъди на доц. дфн Баян Айтмухаметовна Райханова академичната длъжност “професор”.

10.07.2018 г.

Проф. д-р Светла Къртева-Данчева